

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету

від 24 квітня 2019 року
(протокол № 9)

ПІДПРИЄМНИЦТВО В СФЕРІ ПОСЛУГ

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

**Бердянськ
2019 рік**

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

кандидат економічних наук, доцент Несторенко Т.П.

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету “18” квітня 2019 року, протокол № 6

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Підприємництво в сфері послуг» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Предметом навчальної дисципліни є дослідження особливостей підприємництва в сфері послуг як одного з основних видів підприємницької діяльності в сучасних умовах розвитку бізнесу.

Міждисциплінарні зв'язки: після вивчення дисциплін «Основи підприємництва», «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Менеджмент», «Маркетинг», «Економіка підприємства», «Економіка праці та соціально-трудова відносини», «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків», «Техніка виконання торговельних операцій підприємства».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни «Підприємництво в сфері послуг» є формування у студентів спеціальних теоретичних та практичних навичок з питань підприємства в сфері послуг, дослідження середовища, конкуренції та видів підприємницької діяльності, актуальні, з огляду на сучасну ситуацію, етичні проблеми бізнесу.

1.2. Основними завданнями дисципліни «Підприємництво в сфері послуг» є формування у студентів цілісного бачення проблематики підприємницької діяльності в сфері послуг; вивчення суті та форм ведення бізнесу в сфері послуг, принципів вибору певного виду підприємницької діяльності в сфері послуг; оволодіння новітніми управлінськими підходами та застосування сучасних науково-технічних досягнень в процесі ведення підприємництва в сфері послуг.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні набути таких компетентостей:

З. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

та демонструвати такі результати навчання:

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці контексті розвитку економіки Північного Приазов'я.

ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 6/180 (кредитів ЄКТС/години).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Сфера послуг в системі сучасного господарювання.

Послуга: суть, види, класифікація. Характеристики послуг: невідчутність, невіддільність від джерела, нездатність до зберігання, непостійність якості. Класифікація послуг в Україні.

Тема 2. Невиробнича сфера як частина сучасної економіки.

Суть і роль невиробничої сфери. Еволюція сфери послуг. Особливості невиробничої сфери в Україні.

Тема 3. Особливості розроблення і створення послуг.

Передумови створення послуги. Модель цінності послуги. Принципи розробки послуги. Основні стадії процесу розробки послуги. Методи розробки послуги.

Тема 4. Особливості функціонування організації, що надає послуги.

Етапи життєвого циклу послуг. Специфічні риси підприємства сфери послуг. Частина процесу надання послуг. Процес надання послуги.

Тема 5. Особливості діяльності підприємства у сфері торгівлі.

Сутність торгівлі та види торговельних підприємств. Ліцензування певних видів торговельної діяльності. Застосування реєстраторів розрахункових операцій. Особливості обліку на торговельних підприємствах. Управління роздрібним товарообігом. Державний контроль в управлінні торгівлею. Особливості функціонування торговельного підприємства в Північному Приазов'ї.

Тема 6. Особливості функціонування готельного підприємства.

Сутність та особливості готельних послуг. Сучасні світові класифікації готелів. Технологічний цикл обслуговування клієнтів у готелях. Система управління готельним підприємством. Механізм та особливості формування тарифів на готельні послуги. Особливості функціонування готельного підприємства в Північному Приазов'ї.

Тема 7. Особливості діяльності туристичного підприємства.

Особливості здійснення підприємництва у сфері туризму. Виробництво та збут туристичних послуг. Ресурсне забезпечення туристичної діяльності. Механізм

економічного управління туристичним підприємством. Виробнича програма туристичного оператора: сутність і структура. Джерела формування та напрями використання доходу туристичних підприємств. Поточні витрати та собівартість туристичних послуг. Управління рухом коштів туристичного підприємства. Формування ціни на туристичну послугу. Особливості функціонування туристичного підприємства в Північному Приазов'ї.

Тема 8. Особливості діяльності підприємств транспорту та зв'язку.

Характеристика транспортних послуг. Особливості організації та управління транспортних підприємств. Управління якістю надання транспортних послуг. Характеристика надання послуг зв'язку.

Тема 9. Особливості функціонування підприємства громадського харчування.

Особливості виробничо-торгової діяльності підприємств громадського харчування. Типи та особливості організації підприємств громадського харчування. Ціноутворення у громадському харчуванні. Управління підприємством громадського харчування. Функціонально-виробничі підрозділи підприємств громадського харчування. Особливості функціонування підприємства громадського харчування в Північному Приазов'ї.

Тема 10. Особливості надання інжинірингових послуг.

Характеристика інжинірингових послуг. Особливості діяльності інжинірингового підприємства.

Тема 11. Підприємництво у сфері надання кредитно-фінансових послуг.

Характеристика підприємництва у сфері надання кредитно-фінансових послуг. Діяльність банків як основних фінансових посередників. Діяльність небанківських фінансово-кредитних установ.

Тема 12. Підприємництво у сфері страхування.

Сутність та передумови здійснення підприємництва в сфері страхування. Організаційно-правові форми суб'єктів підприємництва в сфері страхування. Особливості створення суб'єктів підприємницької діяльності в сфері страхування.

Тема 13. Підприємництво у сфері надання консалтингових послуг.

Сутність та види консалтингових послуг. Суб'єкти підприємництва у сфері надання консалтингових послуг. Організація підприємницької діяльності у сфері консалтингу.

Тема 14. Біржі та біржова діяльність.

Еволюція форм оптової торгівлі та поява товарних бірж. Поняття біржа та її види. Функції та учасники біржі. Організація управління біржею та регулювання біржової діяльності. Фондова біржа.

3. Рекомендована література

1. Господарський кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р. –К.: Істина, 2003. – 208 с.

2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14. – № 15-16, № 17. – ст. 112.
3. Закон України «Про підприємництво» від 7 лютого 1991 р. № 698-XII // ВВР України. – 1991. – № 14. – С. 168.
4. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 1 червня 2000 р. № 1775-III // ВВР України. – 2000. – № 36. – С. 299.
5. Закон України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності» від 23 березня 1996 р. № 98/96-ВР // ВВР України. – 1996. – № 14.
6. Архіпов, В.В. Організація ресторанного господарства: навчальний посібник / В В Архіпов. – 3-е видання. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 280 с.: іл.
7. Балабан, П.Ю. Комерційна діяльність / П.Ю.Балабан, М.П.Балабан, Т.Л.Мітяєва, О.М.Михайленко, Л.О.Попова, М.М.Хурса. – К.: Знання, 2015. – 500 с.
8. Балашова, Р.І. Організація діяльності туристичного підприємства: навчальний посібник / Р І Балашова. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 184 с.: іл.
9. Говорушко, Т.А. Страхові послуги: підручник / Т А Говорушко. – К. : Центр учбової літератури, 2017. – 376 с.: іл.
10. Гой, І.В. Підприємництво: навчальний посібник для ст-ів ВНЗ / І.В.Гой, Т.П. Смелянська. – К. : Центр учбової літератури, 2017. – 368 с.: іл.
11. Грищенко І. М. Підприємницький бізнес: Підруч. для студентів ВНЗ / І.М. Грищенко. – К.: Грамота, 2016. – 519 с.
12. Дудяк, Р.П. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: навчальний посібник для ст-ів ВЗО / Р.П. Дудяк, С.Я. Бугіль. – Львів : Магнолія, 2018. – 360 с.: іл. (2)
13. Міжнародна торгівля: підручник для ст-ів ВНЗ / за ред. Ю. Козака, Т. Спорека, Е. Молендовського. – 5-е видання. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 272 с.: іл.
14. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / за ред. д.е.н, проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : Університетська книга, 2019. – 572 с.: іл.
15. Савицька Н.Л. Торговельне підприємництво: навчально-методичний посібник / Н.Л.Савицька, І.Ю.Мелушова, А.В.Красноусов, К.С.Олініченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2017. – 214 с.
16. Сакун Г.О. Організація підприємницької діяльності в галузі зв'язку: навчально-методичний посібник / Сакун Г.О., Калугіна Н.А., Аветисян К.П. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С.Попова, 2014. – 120 с.
17. Сич, Є.М. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник / Є.М. Сич, В.П. Ільчук, Н.І. Гавриленко. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 428 с.: іл.
18. Сотнік І. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : Підручник // І.Сотнік, Л.Таранюк. – К.: Університетська книга, 2018 – 572 с.
19. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу / за наук. редакцією к.е.н. А.О. Корнецького. – К.: Фамільна друкарня Huss, 2019. – 160 с.
20. Юрко, І.В. Торговельне підприємство: навчальний посібник / І В Юрко. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 232 с.: іл.

4. Методи навчання: лекція, демонстрування, практичні роботи, метод письмового контролю.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання залік.

6. Система оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни